

Fragment din *Sacred Eroticism: Tantra and Eros in the Movement for Spiritual Integration Into the Absolute (MISA)*¹⁸

MISA nu este prima și nici singura mișcare ezoterică contemporană care propune adeptilor săi învățături despre erotismul sacru. În acest capitol, voi discuta mai întâi istoria erotismului sacru în ezoterismul occidental și rădăcinile sale non-occidentale. În a doua parte a capitolului, voi prezenta Calea Guru Jára, o mișcare ceă care oferă cea mai apropiată paralelă cu MISA, deși există și diferențe relevante.

O parte integrantă și fundamentală a ezoterismului este teoria corespondențelor dintre macrocosmos și microcosmos: „precum mai sus, tot așa și jos”. În cartea sa din 1976, *Occultism, Witchcraft and Cultural Fashions*, istoricul religiilor român Mircea Eliade (1907-1986) a insistat că o corespondență ezoterică recurentă, întâlnită în aproape toate culturile, este aceea dintre spirit, lumină și materialul seminal masculin (Eliade 1976).

Cum sperma generează copii în microcosmosul femeii, tot astfel, prin intermediul unor tehnici adecvate, multe dintre ele ținute secrete, materialul seminal, fiind transformat în energie, declanșează iluminarea spirituală și chiar face posibilă atingerea stării de nemurire în macrocosmos.

Cel puțin din secolul 3 î.Hr., alchimiștii taoiști chinezi au sugerat că sperma conține energie vitală (Yin). Cel mai potrivit mod de a o conserva, mai degrabă decât de a o irosi, susțin ei, este actul sexual fără ejaculare (continența erotică masculină), care aduce beneficii și femeii partener.

Câțiva călători și cercetători occidentali au aflat despre existența alchimiei sexuale taoiste în secolele trecute, dar aceasta a fost popularizată în Occident de unii profesori asiatici și occidentali începând doar din anii 1970 (Despeux 1990; Melton 2017).

Unii cred că „Tantrismul” ca sistem este o construcție târzie a oamenilor de știință occidentali, bazată pe o varietate de cărți foarte diferite și nesistematice, cunoscute sub numele de Tantra, concepute și scrise în India de autori hinduși, budiști și jainiști, mai ales între secolul al V-lea și secolul al XII-lea d.Hr. Tantra consideră aproape toate realitățile materiale ca resurse sau mijloace potențiale, mai degrabă decât obstacole care apar pe calea iluminării. Erotismul și utilizarea spermei sunt o resursă, dar cu siguranță nu singura (White 2000; Urban 2003).

Tantra a dezvoltat, alături de continența erotică masculină, așa-numita tehnică de „asimilare” a spermei prin reabsorbție, ingerare (sau ungere) a ei după diferite forme de dragoste, pentru a o transforma în energie (Hatley 2018, 195-211). În ambele cazuri, energia rezultată din transformarea spermei urmează să urce din chakrele inferioare spre cele superioare, prin tehnici pe care le vom explora în capitolul al cincilea.

Mai multe tehnici tantrice au ajuns inițial în Occident prin cărțile de Arthur Avalon

¹⁸ Paginile 11-23.

(pseudonimul lui Sir John George Woodroffe, 1865-1936). Avalon, după cum a observat Julian Strube, „este creditat a fi înființat de unul singur studiul academic al Tantrii, pentru care a servit ca referință principală până în anii 1970. Până în acel moment, este practic imposibil de împărțit influența sa asupra audienței ezoterice și a celei academice” (Strube 2021, 132; vezi și Strube 2022). Avalon a fost acuzat mai târziu de a fi „inventat” o construcție cumva orientalistă numită „tantrism” și, cu siguranță, a influențat nenumărate mișcări oculte. Pe de altă parte, își făcuse temele, iar cărțile sale au avut un mare impact și asupra lumii academice (inclusiv asupra lui Eliade: Strube 2021, 154-55) timp de zeci de ani.

Bazându-se pe surse gnostice, din Orientul Mijlociu și din alte surse, și descoperind mai târziu taoismul și tantra, ezoterismul occidental cunoștea tehnici de erotism sacru încă de la sfârșitul Evului Mediu, dar le ținea ascunse din cauza atitudinilor occidentale predominante față de sexualitate. Cagliostro (1743-1795: Introvigne 1992) și primii rozicrucieni *puteau* să fi făcut aluzie la ele în termeni foarte criptici.

John Humphrey Noyes (1811-1886) a înființat la Oneida, New York, în 1848, prima comunitate occidentală axată pe continența erotică masculină (care nu a funcționat întotdeauna, cum o arată faptul că acolo s-au născut copii și pe schimbarea partenerilor. A durat aproximativ 33 de ani (DeMaria 1978; Kern 1981; Foster 1984).

Ideile legate de continența erotică nu sunt în niciun caz un proiect pur masculin. După cum a remarcat J. Gordon Melton, acestea au intrat în feminismul timpuriu prin Alice Stockham (1833-1912) și Ida Craddock (1857-1902) (Melton 2017). Stockham a dezvoltat un sistem numit *Karezza*, învățând femeile cum să-și exerseze cu succes versiunea lor de continență, îndrumându-i pe partenerii lor bărbați (Stockham 1885, 1896). Ea este menționată de către MISA ca precursor al tehnicilor sale de continență (Yogaesoteric.net 2003). Craddock, care a înființat propria Biserică de Yoga, a fost arestată în mod repetat pentru învățăturile ei sexuale și, în 1902, s-a sinucis pentru a evita să meargă din nou la închisoare (Cbappell 2010; Schmidt 2010).

Grupurile de rozicrucieni din secolele al XIX-lea și XX au trecut de la aplicarea continenței erotice la alte tehnici, inclusiv ingerarea spermei. O figură de frunte în domeniul erotismului sacru rozicrucian a fost mulatru american Pascal Beverley Randolph (1825-1875), a cărui carieră, legături. cu misterioasa Frăție Ermetică din Luxor și influență (cel puțin indirectă) asupra unui mediu amplu ezoteric au fost studiate în profunzime de savantul american Pat Deveney (Deveney 1996).

Georges Le Clément de Saint-Marçq (1865-1956), un important spiritist și lider mason din Belgia, a șocat mediul ezoteric european în 1906 cu pamfletul său *L' Eucharistie*, unde a susținut că spermatofagia a fost practică de Isus Hristos și a fost o prezentă în secret în cadrul Bisericii Catolice (Le Clément de Saint-Marçq 1906). El a dedicat susținerii acestei teze o parte substanțială a vieții sale, deși nu există nicio dovadă că Saint-Marçq a practicat vreodată ceea ce i-a atribuit lui Isus (Pasi 2008).

Trei tradiții principale ale secolului XX

În secolul XX, în mediul mișcărilor ezoterice, au apărut trei tradiții principale ale erotismului sacru. Prima este OTO (Ordo Templi Orientis, „Ordinul Templierilor Orientali”). Între fondatorii săi se află Carl Kellner (1851-1905), un industriaș german

care a studiat Tantra (Kaczynski 2012; Ebner 2021) și Theodor Reuss (1855-1923: Möller și Howe 1986). Ulterior, OTO a intrat sub controlul magului britanic Aleister Crowley (1875-1947), deși nu fără diverse schisme, care au continuat după moartea lui Crowley.

Bazându-se pe tantrism, despre care aveau unele cunoștințe reale, dar a cărui semnificație reală ar fi putut uneori să-l înțeleagă greșit (Urban 2008), primii pionierii OTO au dezvoltat diverse tehnici de erotism sacru. Crowley a creat personal o teologie elaborată, detaliind rolul divin al spermei și a considerat asimilarea acesteia (adică ingerarea), atât după dragoste heterosexuală, cât și homosexuală și, în unele cazuri, împreună cu secrețiile feminine, o tehnică magică extrem de eficientă. Spre deosebire de Kellner și Reuss, ale căror nume rămân relativ obscure, Crowley, și din cauza legăturilor sale cu mediile literare și artistice, a generat în timpurile recente o literatură academică substanțială despre viața și ideile sale (Bogdan și Starr 2012).

Dacă Oneida a reprezentat prima experiență comunitară occidentală centrată pe continența erotică, Crowley a creat în Cefalù, Sicilia, în 1920, Abația din Thelema, prima comunitate occidentală centrată pe erotism prin asimilarea spermei. Abația a fost închisă de poliția lui Benito Mussolini (1883-1945) în 1923, dar clădirea încă există, deși într-o stare de paragină (Zoccatelli 1998; Pasi 2014).

Filiala principală a OTO are acum aproximativ 4.000 de membri în întreaga lume. Ținând cont de numeroasele alte ramuri și schisme, întregul grup de organizații „thelemite” poate avea astăzi de la 5.000 până la 10.000 de devotați (Hedenborg White 2020, 195).

Crowley nu a fost un satanist și, de fapt, i-a criticat pe sataniști ca fiind „creștini inferiori” care acceptaseră ideile iudeo-creștine despre păcat și diavol. Cu toate acestea, tehnicile sale de erotism sacru au inspirat multe, dacă nu pe cele mai multe grupări satanice contemporane, unele cu o viziune asupra lumii foarte îndepărtată de cea a lui Crowley (Introigne 2016b).

A doua tradiție importantă a erotismului sacru care s-a dezvoltat în secolul XX include unii dintre adepții maestrului ezoteric italian Giuliano Kremmerz (pseudonimul lui Ciro Formisano, 1861-1930). El a fondat Frăția lui Myriam, al cărei cerc interior poate să fi fost un Ordin egiptean al lui Osiris, deși întreaga istorie a organizațiilor lui Kremmerz este foarte controversată (Introigne 1999). Astăzi, există o duzină de ramuri distincte ale mișcării Kremmerz. Unii (dar nicidecum toți) cred că Kremmerz a elaborat unul dintre cele mai complete sisteme contemporane ale erotismului sacru, în timp ce alții susțin că tehnicile sexuale au fost o deviație post-kremmerziană (Guzzo 2020, 282-83).

Într-unul dintre aceste sisteme practicate într-o școală post-kremmerziană (Introigne 1990, 303-5), ritualurile sexuale sunt îndeplinite în zile determinate astrologic, pe mai mulți ani, respectând castitatea absolută (abstinența) în afara zilelor speciale ale „operațiunii”. Primul grad se concentrează pe ingestie, a spermei obținute prin masturbare (la bărbați) și a sângelui menstrual „încărcat” prin masturbare (la femei). Al doilea grad necesită ingerarea unui amestec de spermă și secreții feminine obținute prin actul de dragoste. Al treilea grad include ingerarea amestecului de gradul doi înainte și după trei acte sexuale, negru (anal), alb (fără ejaculare) și roșu (în timpul zilelor roșii ale femeii). Succesul acestor „operații” depinde în mare măsură de adăugarea la amestecurile sexuale menționate a unui „ferment”, care este considerat adevărata piatră filozofală a sistemului.

Diferite facțiuni au experimentat cu „fermenți” alternativi, inclusiv ouă proaspete ale diferitelor păsări.

Profesorul ezoteric german Arnoldo Krumm-Heller (1876-1949) a fost un asociat cu Crowley, care a dus în America Latină ideile europene despre erotismul sacru (Villalba 2019). Discipolul său columbian Samael AunWeor (VÍctor Manuel Gómez Rodríguez, 1917-1977) a fondat în 1950 o Biserică Gnostică Universală, a treia tradiție principală a erotismului sacru care a apărut în Occident înainte de înființarea MISA. Împărțită de schismele ulterioare în peste douăzeci de ramuri rivale, mișcarea gnostică a lui Weor menține câteva mii de membri în întreaga lume (de Campos 2017; Tamayo Jaramillo și Hasler 2017; Introvigne 2018).

Ca și cel al MISA, sistemul lui Weor este doar despre continență erotică. Formele de erotism sacru bazate pe asimilarea spermei sunt atribuite învățăturilor perverse ale unei „Loji Negre” (Zoccatelli 2000). În timpul actului sexual, întotdeauna fără ejaculare, atât materialul seminal, cât și secrețiile feminine, care sunt astfel „transmutate”, trec la o „octavă mai înaltă” (limbajul arată influența ezoteristului armenian George Gurdjieff, 1866?-1949: Zoccatelli 2005). Ei construiesc treptat un „corp astral” minunat și puternic, vehiculul pentru iluminare și nemurire spirituală.

Calea Guru Jára: „Vărul” ceh al MISA?

O a patra tradiție a erotismului sacru, influențată și de Crowley, precum și de alte surse, a fost dezvoltată în Cehia de Calea Guru Jára. Ofer aici câteva detalii suplimentare despre acest grup, deoarece este mai puțin cunoscut chiar și de către savanții mișcărilor ezoterice, iar povestea și controversalele sale pot fi comparate cu cele ale MISA, deși există și diferențe semnificative. Am prezentat un tratament mai detaliat al Căii în altă parte (Introvigne 2019a, 2019b).

Jaroslav (Jára) Dobeš s-a născut la Přeboram, Cehoslovacia (acum Republica Cehă) la 4 ianuarie 1971 (Manek 2015; Plášková 2019: Mă bazez pe aceste surse pentru biografia lui Guru Jára și istoria mișcării, precum și pe interviuri pe care le-am realizat cu devotați în poziții de conducere, numiți „mentori”, și studenți ai Căii, în Praga, luna iunie 2019). Așa cum se întâmplă pentru toți fondatorii mișcărilor religioase, poveștile sale din tinerețe bazate pe propriile sale relatări notează evenimente precoce extraordinare. Se susține că la vârsta de 5 ani, Jára a experimentat pentru prima dată viziuni despre fantome și alte fenomene supranaturale. La vârsta de 9 ani, a început să-și înregistreze experiențele supranaturale într-un jurnal. Crezând că suferea de o boală mintală, medicii din Cehoslovacia pe atunci comunistă i-au aplicat un tratament cu medicamente tari. La vârsta de 11 ani, Jára a încercat să se spânzure de un copac, dar a fost salvat de cel mai bun prieten al său și a fost dus la spital. Acolo, el a trecut prin ceea ce a descris mai târziu drept o experiență apropiată de moarte care i-a reorientat viața.

Viața lui de adolescent este mai bine documentată. El a devenit un cățărător pe munte de succes, apoi, din cauza atmosferei de declin a Cehoslovaciei comuniste, a evadat în Italia, unde și-a dezvoltat interesul pentru ezoterism. Și-a câștigat viața ca instructor de alpinism, iar, după cum a povestit mai târziu, a ajuns la iluminare în pitorescul oraș medieval Arco, la douăzeci de ani (Guru Jára 2018).

La scurt timp după ce s-a stabilit din nou în Cehoslovacia post-comunistă, a fost

capabil să-și ofere serviciile ca astrolog profesionist și profesor spiritual. Deși a existat o cerere pentru aceste servicii după căderea regimului marxist, el a preferat să facă drumuri în India, unde a petrecut timp cu Swami Nagananda (1951-2006) în Bukkapatnam, Andhra Pradesh și cu guru Anahdan în Haridwar, Uttarakhand. În timp ce Nagananda era un maestru indian cunoscut, Anahdan nu este știut în afara grupului lui Jára, dar acesta nu pare să fie un actor fictiv deoarece, pe lângă Dobeș, câțiva alți membri ai Căii au călătorit în India și pretind a-l fi întâlnit înainte de a muri, în 2005.

În anul 1996, în Republica Cehă a apărut primul nucleu a ceea ce va deveni Calea Guru Jára. În anii următori, Jára a organizat festivalul „Zilele Activităților Spirituale” în Muzeul de Istorie Naturală din Olomouc, în 1997, în 1988 a înființat o mănăstire la Odrlice, iar în 1999 și-a publicat prima sa carte (*Pelerinii imortalității*) (Dobeș 1999). În același an, au fost deschise mai multe centre în Republica Cehă și chiar în străinătate, iar Filipine, unde a fost organizat un seminar internațional, în insula Mindoro, a completat imaginea.

În 2000, Jára a înființat Asociația Cehă de Telepatie, iar marile festivaluri pe care le-a organizat în principalele orașe cehe au atras o atenție considerabilă. Atât revista *Poetrie* (care a dat mai târziu numele Institutului Ezoteric de Poezie), cât și pachetele de cărți de tarot ale lui Jára au fost bine primite. Aceasta se întâmpla în Republica Cehă tolerantă a președintelui Václav Havel (1936-2011), iar învățăturile tantrice ale lui Jára despre erotism nu au fost considerate scandaloase, ori cel puțin au fost permise în cadrul general de toleranță. Jára a lansat proiecte care au rezonat cu subcultura liberală și alternativă a studenților și profesioniștilor post-comuniști, incluzând čajodárné putování (peregrinările cu ceai), vizitate și cartografiate de câteva sute de ceainării cehe, care deveniseră un loc preferat pentru discuții libere despre politică și cultură. Proiectul a fost evaluat favorabil de media cehă.

Toleranța a fost, totuși, de scurtă durată. Se raportează că Jára a interpretat alegerea conservatorului Václav Klaus ca președinte al Republicii Cehe, în 2003, drept prevestire a persecutării spiritualității și viziunilor despre lume alternative. „S-a terminat. Nu mergem acasă”, a spus el, când a aflat despre alegeri în timp ce se afla în Malaezia (Manek 2015, 74). Klaus avea să rămână președinte timp de zece ani, până în 2013, și va câștiga notorietate internațională pentru criticile sale la adresa Uniunii Europene și laudele politicilor represive ale președintelui rus Vladimir Putin.

De fapt, primele atacuri masive împotriva Căii Guru Jára din partea mișcării anti-secte cehe au început în 2001, anul în care mănăstirea unei ramuri a Căii din Munții Beskids a fost arsă din temelii de piromani care nu au fost niciodată identificați. În 2005, campaniile anti-secte au degenerat în atacuri violente împotriva lui Jára și a studenților săi. Mănăstirea din Odrlice a fost închisă. În anul 2007, Jára a predat ultimul său seminar în Cehia. Jára și, mai târziu, principala sa colegă de muncă, Barbora Plášková, au părăsit definitiv Europa pentru Asia.

În lipsa lui Jára și Plášková, câțiva studenți rezidenți au încercat să preia controlul asupra mișcării. Ca urmare, Institutul Ezoteric de Poezie a fost închis, foștii membri au furnizat poliției cehe lista de studenți și a început ancheta și urmărirea lor judiciară. În anii următori, experimentul lui Jára, care în vremurile sale de glorie a implicat aproximativ

4.000 de studenți din întreaga lume, va fi aproape distrus de o represiune anti-secte și judiciară.

Sursa principală a învățăturilor lui Guru Jára este Tantrismul Shaivit, deși cărțile sale includ și referințe la învățăturile egiptene, tibetane, creștine și cabalistice. În timp ce citează mai mulți autori și maestri, Jára crede că toate învățăturile ezoterice autentice pot fi urmărite dintr-o singură sursă (Guru Jára 2016), care a început să fie răspândită în întreaga lume în timpul domniei faraonului Nyuserre Ini, al șaselea conducător al dinastiei a cincea egiptene, care a trăit în a doua jumătate a secolului al XXV-lea î.Hr.

Jára se referă, de asemenea, la tradiția erotismului sacru din ezoterismul occidental, inclusiv la Crowley și la Religia sa din Thelema. Cei care aud despre Jára doar din mass-media și criticii cehi pot crede cu ușurință că învățăturile sale se ocupă exclusiv, sau cel puțin în cea mai mare parte, de erotism. După cum vom vedea, aceeași problemă apare și cu MISA. Cu toate acestea, majoritatea cursurilor Căii nu sunt despre erotism. Astrologia și meditația (inclusiv formele în care studenții meditează în timp ce fac drumeții în munți înalți sau chiar sărituri *bungee*) sunt cel puțin la fel de importante precum erotismul sacru.

[...]

Reacția societală și juridică împotriva Căii Guru Jára a urmat un scenariu paralel celui împotriva MISA. Mișcarea anti-secte a pus poliția pe urma Căii Guru Jára încă la începutul anilor 2000, dar situația s-a precipitat după ce Guru Jára și principala sa colegă de muncă, Barbora Plášková, au anunțat că vor părăsi definitiv Europa și se vor muta în Asia în 2007. O investigație preliminară a lui Jára a fost începută pe baza plângerii unei femei care fusese „dezlegată”¹⁹ dar, mai degrabă decât împotriva ritualului, aceasta a obiectat față de presupusa denaturare de către Jára a propriilor calificări și inițieri tantrice. Deși înainte de plecarea lor, Jára și Plášková au fost interogați, dar nu au fost depuse acuzații la sfârșitul anchetei, poliția i-a plasat pe amândoi, Jára în 2007 și Plášková în 2009, pe lista lor de urmărire, deoarece nu se știa unde se aflau. Abia mai târziu (2010) poliția a susținut că Jára și Plášková au fugit în străinătate pentru a scăpa de arestare. Ei au fost investigați inițial pentru trafic de ființe umane și posibilă fraudă financiară, dar ulterior s-a renunțat la aceste acuzații. Fondurile care au fost confiscate au fost în cele din urmă restituite directorului de la Poetrie, Lenka Čumplová, în 2021, după ce zece ani de investigații nu au găsit nicio ilegalitate.

Cu liderii aflați în străinătate, ofițerii au început să identifice și să interogheze pe toate femeile care fuseseră dezlegate, încercând să găsească dovezi ale abuzului sexual. Mai mult de jumătate dintre femeile dezlegate au fost intervievate, unele în persoană și altele doar prin telefon, de către poliție, care a găsit opt cazuri de femei care susțineau că dezlegarea a fost o experiență neplăcută.

Procurorii au analizat în cele din urmă cazul lui L.N., acesta părând mai promițător. Ea era fiica unui ofițer superior de poliție și a rezistat cu succes încercărilor apărării lui Jára și Plášková, care i-au cerut să depună mărturie în fața instanței, motivând un stres post-traumatic și în final a părăsit Republica Cehă.

19 Dezlegarea implică penetrarea sexuală a femeilor de către un guru tantric cu înaltă experiență (în cazul Căii, numai Jára), cu energie sacră curgând astfel în femeie, fără orgasm sau ejaculare de către maestru, precedată de exerciții respiratorii efectuate de femeie (p. 18).

În cele din urmă, Secția din Ilín a Tribunalului Regional din Brno a spus că prezența lui L.N. la proces nu era necesară, deoarece povestea ei poate fi reconstituită pe baza dosarelor poliției. Stenogramele poliției susțineau că L.N., înainte de a participa la ritual, nu a înțeles în ce a constat dezlegarea (deși a fost clar descrisă în publicațiile și prelegerile Căii), a încercat să o oprească, dar a fost forțată de Jára și Plášková să o ducă la capăt. Aceasta din urmă, a afirmat ea, a continuat chiar să o molesteze după încheierea ritualului. Avocații lui Plášková și Jára au contestat susținerile, aducând probe fotografice care arătau că după prima dezlegare, o L.N. zâmbitoare a revenit pentru o a doua ședință în următoarea săptămână, ceea ce ar fi fost ciudat dacă s-ar fi simțit violată.

Pe 19 octombrie 2010, forța de elită a Poliției Cehe (SROC), în cooperare cu Secția din Ilín a Tribunalului Regional din Brno, a percheziționat localurile mișcării și casele membrilor superiori din Republica Cehă. Au fost reținute 13 femei instructoare. Implicarea mass-media și faptul că raidurile au fost efectuate la începutul dimineții de către un corp de elită al poliției, ca și cum ar fi avut de înfruntat teroriști, sunt asemănătoare celor întâmplare cu alte „secte”, inclusiv MISA în anul 2004.

La 28 mai 2012, Secția din Ilín a Tribunalului Regional din Brno a emis un mandat de arestare internațional împotriva lui Jára și Plášková, pentru opt violuri presupus a fi fost comise între anii 2004 și 2006. La 7 octombrie 2014, aceeași Secție din Ilín a Tribunalului Regional din Brno i-a condamnat pe Jára și Plášková în lipsă, la închisoare de 10, respectiv 9 ani și jumătate. În consecință, sub presiunea autorităților cehe, Plášková și Jára au fost arestați în Filipine, pe 14 aprilie și respectiv pe 15 mai 2015. Cei doi au aplicat pentru azil politic, susținând că au fost persecutați în Cehia din cauza religiei lor. Primele lor solicitări au fost respinse pe baza informațiilor negative transmise de Ambasada Cehă, Ministerului de Justiție local și, în așteptarea apelului, ei rămân deținuți până în prezent în Centrul de detenție pentru imigranți din Bagong Diwa, lângă Manila, în circumstanțe pe care ONG-urile internaționale le-au descris ca fiind insalubre și periculoase, separați de copiii pe care amândoi îi au în Filipine.

Pe 10 iunie 2015, poliția cehă a încercat chiar o expulzare forțată a lui pe Jára, înapoi la Praga, din Filipine, în timp ce cererea lui de azil era pe rol. Paradoxal, o tentativă care a eșuat, evident programată înainte, s-a repetat la câteva zile după ce, pe 21 mai, Înalta Curte din Olomouc a anulat decizia Secției din Ilín din 2014 și a retrimis cauza Secției.

După o întârziere îndelungată, pe 26 ianuarie 2018, Secția din Ilín a Tribunalului Regional din Brno a decis în cazul celor opt femei și i-a condamnat din nou, atât pe Jára, cât și pe Plášková, la o pedeapsă de închisoare ușor redusă, de șapte ani și jumătate.

Pe 10 octombrie 2018, în apel, Înalta Curte din Olomouc a împărțit cauza în două secțiuni separate. S-a pronunțat cu privire la presupusul viol al lui L.N., condamnându-i pe Jára și pe Plášková, la pedepse de cinci ani și jumătate, respectiv, cinci ani. Cazul celorlalte șapte femei a fost trimis înapoi la Secția din Ilín a Tribunalului Regional din Brno.

Pe 27 martie 2019, Curtea Supremă Cehă a confirmat verdictul din Olomouc în cazul L.N. și pedepsele cu închisoarea pentru acuzați. Jára și Plášková au depus recurs la Curtea Constituțională Cehă, susținând că li s-a încălcat dreptul la apărare, deoarece nu au fost înștiințați cu înștiințări corespunzătoare cu privire la procese, în Filipine, iar avocații lor

nu au putut s-o interogheze pe L.N. și să o confrunte cu ceea ce ei credeau a fi contradicțiile ei. Recursul a fost însă respins, precum au fost respinse (în mare parte din motive formale) plângerile depuse de Plášková și Jára la Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

La 31 martie 2020, Secția din Ilín a Tribunalului Regional din Brno i-a găsit pe Jára și Plášková vinovați de viol sau abuz sexual asupra altor șase femei (cazul celei de-a șaptea femei a fost abandonat din lipsă de dovezi), iar verdictul a fost confirmat de Înalta Curte din Olompuc la apelul din 21 ianuarie 2021. Normele de procedură au împiedicat instanțele să aplice în această etapă alte pedepse cu închisoarea celor doi inculpați. Decizia a fost astfel în mare parte simbolică, deși a fost colorată în mod periculos de teorii pseudoștiințifice ale spălării creierului, întrucât presupunea că, chiar dacă femeile au consimțit la dezlegare, au făcut-o pentru că au fost manipulate psihologic de către inculpați. Decizia fusese atacată de avocații inculpaților la Tribunalul Suprem. La momentul prezentului înscris, recursul este pe rol.

Jára și Plášková sunt din anul 2015 în centre de detenție din Filipine, Autoritățile cehe continuă să ceară expulzarea lor în Republica Cehă și au indicat că, dacă sunt deportați, își vor efectua acolo pedepsele cu închisoarea de cinci ani și jumătate și, respectiv, cinci ani, în ciuda faptului că detenția lor în Filipine a depășit deja aceste termene.

Există mai multe asemănări între cazurile Căii Guru Jára și al MISA. Ambele s-au petrecut în țări post-comuniste, unde noile tradiții religioase și stiluri de viață alternative, în special atunci când este implicat erotismul, sunt dificil de acceptat (Tănase 2005). În ambele cazuri, mass-media a jucat un rol crucial și a influențat instanțele prin publicarea poveștilor senzaționale, uneori ilustrate prin imagini cu femei puțin îmbrăcate, despre „secte ale sexului”, ai căror lideri bărbați și membri nu vor decât să „se distreze” și să aibă acces mai ușor la multe parteneri de sex feminin disponibile (Tănase 2005, 278-79). În ambele cazuri, există o serie de indicii că liderii nu s-au bucurat de un proces corect în țările lor de origine, care au continuat să-i urmărească și să solicite extrădarea și deportarea lor după ce s-au mutat în străinătate.

Există, desigur, și diferențe importante. Continența este predată ca o practică utilă în Calea Guru Jára, dar nu este singura tehnică recomandată de mișcare. Deși MISA permite ejacularea în mod excepțional atunci când cuplurile doresc să aibă copii, nu am găsit niciodată printre studenții MISA abundența de copii, mici și bucuroși, pe care am întâlnit-o când vizitam Calea Guru Jára. Faptul că Guru Jára este singurul maestru autorizat să dezlege face (sau a făcut, înainte de 2015) întâlnirea sexuală ritualizată cu el parte a experienței Căii pentru un anumit procent din studente, ceea ce nu este cazul în MISA.

Aceste detalii tehnice sunt, totuși, ușor trecute cu vederea atunci când militanții anti-secte sau mass-media îi denunță pe liderii MISA și ai Căii Guru Jára drept prădători sexuali. Este cu siguranță posibil ca, în unele cazuri, liderii spirituali să profite de poziția lor pentru a abuza sexual femei și bărbați, lucru care nu se întâmplă doar în grupurile de erotism sacru, ci și în cadrul religiei principale, unde este de fapt mai răspândit decât în noile mișcări religioase (Shupe 1995, 1998, 2000, 2007). Cred pe deplin că abuzul sexual nu ar trebui să fie tolerat, sub orice pretext. Libertatea religioasă nu este o apărare legitimă pentru violatori, iar făptuitorii ar trebui urmăriți și pedepsiți,

Pe de altă parte, câteva decenii de studiu a grupurilor dedicate erotismului saeru m-au convins că interpretarea ritualurilor lor, generalizată, de „abuz”, este simplistă. Sute de practicanți entuziași și perseverenți ai erotismului sacru pe care i-am intervievat mi-au spus că ar fi total înșelător să le caracterizez motivațiile drept „căutarea distracției”. În unele grupuri, atât maestrul, cât și studenții sunt presupuși a păstra castitatea pentru perioade lungi între un act sexual sacru și următorul.

Dacă ne întoarcem la sursele taoiste și tantrice, putem vedea cu ușurință că scopul nu a fost „distracția”, ușor de obținut în China și în India, bogate în prostituate și fără a fi nevoie de ani de studii ezoterice severe. În tradiția erotismului sacru, de la taoism la ezoterismul occidental, doctrina de bază a fost că *nu toți oamenii sunt cu adevărat nemuritori*, sau au un „suflet”. Trebuie să lucrăm cu atenție și perseverență pentru a ne construi „corpul nostru de nemurire”. Iar acest corp magic și corpul fizic se nasc în moduri similare: prin transmutarea spermei și a altor substanțe în energie și viață interioară.

Unele grupuri promit că, printr-un „corp al nemuririi” luminos, practicanții vor obține, de asemenea, superputeri (*siddhi*) și o viață foarte lungă. Iar toate grupurile din tradiția erotică sacră ne învață că de multe ori, prin tehnicile lor, se pot obține iluminarea și nemurirea spirituală: un scop pentru care oamenii au fost întotdeauna dispuși să se angajeze cu entuziasm în practici solicitante, cum o demonstrează întreaga istorie a religiilor.

Promisiunile de nemurire ale religiilor tradiționale par în zilele noastre, în lumea noastră „științifică” occidentală, mai puțin credibile. Totuși, erotismul sacru pretinde că oferă *o știință și o tehnică*, pe lângă o religie, a nemuririi și poate atrage mulți dintre aceia care au abandonat religiile principale ca fiind demodate și neștiințifice.

Traducerea redacției

Camelia MARIN²⁰

Recenzie: **Massimo Introvigne, *Sacred Eroticism: Tantra and Eros in the Movement for Spiritual Integration Into the Absolute (MISA)*, Milano și Udine: Mimesis International, 2022, ISBN: 97888869773747, 142 pagini**

Autorul

Autorul acestei cărți, profesorul Massimo Introvigne, este un sociolog italian al religiilor, fondator și director general al Centrului de Studii asupra Noilor Religii (CESNUR). Introvigne a publicat 70 de cărți (cele mai recente, la Oxford University Press și Cambridge University Press) și peste 100 de articole în domeniul sociologiei religiilor.

²⁰ Camelia Marin este membră a Soteria International, organizație neguvernamentală dedicată drepturilor omului cu sediul în Danemarca.

A fost autorul principal al *Enciclopedia delle religioni in Italia (Enciclopedia religiilor din Italia)*, este membru al comitetului editorial al *Interdisciplinary Journal of Research on Religion* și al comitetului executiv al *Nova Religio* de la Universitatea Pennsylvania Press. În perioada 5 ianuarie - 31 decembrie 2011, a fost „reprezentantul pentru combaterea rasismului, xenofobiei și discriminării, cu un accent special pe discriminarea creștinilor și a membrilor altor religii” al Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE). Din 2012 până în 2015, a avut poziția de președinte al Observatorului pentru libertatea religioasă, instituit de Ministerul italian al Afacerilor Externe pentru a monitoriza problemele legate de libertatea religioasă la nivel mondial.

Massimo Introvigne a urmărit îndeaproape Mișcarea de Integrare Spirituală în Absolut (MISA). A avut interviuri cu mai mulți profesori și practicanți din cadrul mișcării și a participat la unele dintre taberele anuale desfășurate online în perioada COVID. A identificat drept principale teme ale Mișcării, relevante pentru fenomenul mai amplu al Noilor Mișcări Religioase, erotismul sacru, agendele politice ale persecutorilor ei, acțiunile ostile MISA ale organizațiilor anti-secte și ale mass-media, controversele juridice, arta obiectivă, așa-zisii iluminați, COVID-scepticismul, „conspiritualitatea” (întâlnirea dintre teoriile conspirației și spiritualitate) și altele. Cartea oferă o prezentare multidimensională a MISA, a istoriei, a practicilor și controverselor din jurul ei, ale căror nuanțe sunt adesea trecute cu vederea în discuțiile generale privitoare la MISA din mass-media.

Contextul MISA

Mișcarea pentru Integrare Spirituală în Absolut, MISA este una dintre cele câteva mișcări religioase contemporane noi care generează frecvent știri pe prima pagină în presă. Nucleul Mișcării s-a format în anii 1970, în jurul profesorului de yoga Gregorian Bivolaru. În 1982, yoga a fost interzisă în România. Bivolaru a fost arestat în același an, alți câțiva adepți ai lui aveau să ajungă în închisoare, toți au suportat represalii. A urmat o istorie complicată de dispute juridice și acuzații grave împotriva lui Gregorian Bivolaru.

În 1990, a fost creată MISA. Noul regim post-comunist din România a continuat să-l persecute pe Bivolaru și școala de yoga MISA. Acuzațiile împotriva lui Bivolaru și a școlii din România nu au fost niciodată dovedite în instanță ca fiind adevărate. Dimpotrivă, unele au fost dovedite ca fiind false și inventate de autoritățile române. Într-un singur caz, Bivolaru a fost declarat vinovat, într-o poveste tragică în care presupusa victimă repetă până în ziua de azi că a fost forțată să depună mărturie falsă, iar cazul a fost fabricat. Aceste aspecte sunt explicate în detaliu în prezentarea generală a istoriei juridice a MISA de către Introvigne.

Din momentul în care a luat naștere în România, mișcarea s-a răspândit la nivel internațional. Au fost înființate școli de yoga în țări de pe mai multe continente care au la bază învățăturile lui Bivolaru. Școlile sunt independente din punct de vedere organizatoric și administrativ, însă sunt membre ale Federației Internaționale de Yoga și Meditație, ATMAN, care asigură cursurile și programele de formare a instructorilor.

Introvigne indică multiplicitatea surselor MISA: „hinduism, budism, taoism, sufism, ezoterism occidental și creștinism ezoteric” (p. 27). Învățăturile sunt parte a unei abordări de tip „unitate în diversitate”,

în care diferite căi spirituale sunt unificate de ceea ce mișcarea consideră a fi principiile esențiale ale yoga. Fiecare învățătură este propusă separat de contextul său istoric și cultural, în miezul său esențial „ezoteric” care, potrivit MISA, este compatibil cu multe alte căi diferite. Cu toate acestea, este clar că principala sursă și inspirație a MISA este tantrismul ... (p. 28).

Erotismul sacru

Conceptul și practica erotismului sacru reprezintă un aspect central al învățăturilor ezoterice ale MISA. Este, probabil, aspectul care atrage cea mai mare atenție și cele mai multe neînțelegeri, deși este doar unul dintre multiplele domenii abordate de învățăturile MISA. Introvigne discută istoria erotismului sacru, așa cum acesta s-a manifestat de-a lungul timpului în diferite mișcări ezoterice. Este important de remarcat că există mari diferențe între învățăturile specifice ale diferitelor mișcări. În același timp, urmărirea reacțiilor împotriva MISA în lumina modului în care au fost persecutate alte grupuri ezoterice și maeștri care propuneau practici de erotism sacru oferă o perspectivă profundă asupra factorilor ostilității sociale.

Cartea urmărește trei tradiții principale ale erotismului sacru din secolul XX care au apărut în mediul ezoteric occidental (Ordinul Templierilor Orientali, Frăția lui Myriam și Biserica Gnostică Universală) și o a patra tradiție careia Introvigne îi dedică un întreg capitol: Calea Guru Jára din Cehia. Ultima are similitudini cu MISA și Gregorian Bivolaru în ceea ce privește învățăturile și repercusiunile asupra liderilor.

În societatea modernă există o confuzie serioasă în ceea ce privește termenii și semnificația sexualității și a erotismului, care, potrivit MISA, sunt două energii distincte care prezintă frecvențe de vibrație diferite (una inferioară, iar cealaltă superioară). „Sexualitatea brută” este o energie descendentă care duce spre manifestare, separare, procreare, obiectificare, materialism etc. Dimpotrivă, „erotismul pur” este o energie ascendentă și înălțătoare, și urcă spre universalitate, unitate, inspirații sublime. Energia Erosului pur este de fapt, conform învățăturilor lui Gregorian Bivolaru și ale MISA, un „Atribut Dumnezeiesc”:

Este o energie subtilă sublimă care vine de la Dumnezeu și care are o frecvență de vibrație distinctă. Erotismul sacru este procesul de rezonanță ocultă prin care energia Erosului pur și energia Iubirii, un alt Atribut Dumnezeiesc, și chiar unul dintre cele mai importante, sunt atrase și acumulate în câmpul subtil lăuntric al studentului (p. 61).

Erotismul sacru este o combinație a trei energii dumnezeiești distincte: a erosului pur, a iubirii și a sfințeniei. Bivolaru apreciază că distincția dintre Erosul pur și sexualitate nu este ceva nou, ci se regăsește în cunoașterea străveche a Indiei

unde termenul sanscrit *kama* definește, de fapt, cu precizie năzuința erotică a ființelor umane, care este cu totul altceva decât dorința sexuală (p. 79).

Pe lângă discuția despre Atributele Dumnezeiești în general și despre Atributul Dumnezeiesc al Erosului pur în special, cartea conține și un scurt rezumat al sintezei lui Bivolaru privind cele 37 de diferențe între energiile sexuală și erotică. La final, Introvigne adaugă glosarul sintetic al unor termeni cu privire la erotismul sacru, descriind semnificația termenilor așa cum sunt definiți și utilizați frecvent de MISA. Glosarul este util pentru

cititor și pentru înțelegerea erotismului sacru pe care îl practică MISA. Din perspectiva MISA, acuzațiile de „sectă sexuală” sunt, dacă nu absurde, cel puțin paradoxale în raport cu ceea ce ei învață și urmăresc, de fapt, să practice, sexualitatea fiind respinsă. Inițiații MISA sunt chiar sfătuiți să „renunțe la sexualitatea evident inferioară, ca la niște haine vechi, ponosite și să îmbrățișeze doar erotismul” (p. 65).

Cartea introduce câteva aspecte suplimentare legate de erotismul sacru, care contrazic portretizările simpliste ale acestei mișcări de către mass-media. Introvigne explică tehnicile și practicile ezoterice - dintre care unele sunt considerate tabuuri - într-o manieră pragmatică, bine informată și deschisă. Una dintre acestea este continența erotică amoroasă - o cheie necesară în erotismul sacru, deseori înțeleasă în mod greșit ca fiind pur și simplu evitarea ejaculării sau reținerea spermei. Practicarea și perfecționarea continenței erotice amoroase atât pentru bărbat, cât și pentru femeie, precum și acțiunea de a consacra în prealabil lui Dumnezeu toate roadele actului amoros și de a continua doar după ce se primește un răspuns afirmativ clar, sunt cerințe necesare pentru practicantii MISA ai erotismului sacru. Autorul discută abordarea ezoterică a zonelor erogene, orgasmul, demonologia sexuală, rolul important al nudității, utilizarea altor fluide ale trupului cum ar fi urina, sângele menstrual, transpirația, precum și efectele dăunătoare ale pornografiei și ale masturbării.

Gregorian Bivolaru crede că prin învățăturile sale, anunță nici mai mult, nici mai puțin, realizarea unei veritabile „revoluții erotice” care va fi „prima și ultima” din istoria planetei Pământ (p. 95). Ea va garanta „mari salturi spirituale”, care îi vor conduce pe oameni spre propria lor „îndumnezeire” (p. 98):

Această revoluție va înlocui sexualitatea cu erotismul pentru o elită de inițiați, al căror număr va crește progresiv în următoarele secole. Va fi un eveniment de o semnificație cosmică fără egal. Bineînțeles, „clica satanică a așa-zișilor iluminați va fi extrem de deranjată” de revoluția erotică. Dar, în cele din urmă, aceste forțe întunecate vor fi învinse (pp. 95-96).

Transformarea otrăvii în elixir

Ca parte a acestei revoluții erotice, unii cursanți MISA au urmărit să contribuie la ea în moduri care au fost adesea judecate critic de către societate și au arătat lipsa de înțelegere a scopului lor. Unele dintre inițiativele și aventurile cursanților de la MISA inspirate din învățăturile despre erotismul sacru și revoluția erotică au inclus filme erotice pentru adulți, spectacole prezentate la festivaluri erotice, dansatoare în cluburi pentru domni și chat-uri video și audio erotice. Aceste inițiative nu au fost organizate de MISA, ci au fost exclusiv inițiative private ale unor cursanți. Introvigne deschide capitolul cu o discuție fascinantă despre disciplina academică și disputele privind „studiile pornografice”. El notează asemănările izbitoare dintre criticii care acuză oamenii de știință ce studiază pornografia, de a fi „apologeți ai pornografiei”, și militanții anti-secte care etichetează cercetătorii noilor mișcări religioase ca fiind „apologeți ai sectelor”. Etichetele sunt în sine exemple de prejudecată îndreptată împotriva cercetării independente în chestiuni controversate.

Aceste experimente ale unor cursanți s-au întors împotriva MISA și a lui Gregorian Bivolaru și au alimentat imaginea mediatică a unei „secte sexuale”. Deși inițiativele nu au avut un caracter pornografic, sexual sau abuziv, potrivit cursanților implicați, unii foști

membri ostili (numiți de specialiștii în religie „apostați”) au adus acuzații grave, afirmând inclusiv că MISA „organizează rețele de prostituție”, acuzație care nu a fost niciodată dovedită, dar care reapare frecvent în mass-media.

După cum pune Introvigne întrebarea

De ce au făcut toate acestea? La urma urmei, ei erau conștienți că anumite filme și spectacole au devenit o armă principală pentru oponenții anti-secte ai mișcării și pentru cei care doresc ca aceasta să fie interzisă ca „sectă porno” (p. 113).

Examinând diferitele răspunsuri ale oponenților și ale cursanților, Introvigne propune propria sa concluzie, potrivit căreia principalele considerente care îi motivează pe cursanți în direcția acestor demersuri sunt de natură ezoterică: atunci când intră în lumea - de altfel întunecată - a divertismentului și a întâlnirilor „pentru adulți”, MISA crede că „energia benefică generată de erotismul sacru transformă lumea și poate declanșa o transmutare milenară a întregii Planete” (p. 114). În propriile cuvinte ale cursanților MISA implicați în filmele erotice, ei cred că astfel de acțiuni pot „transforma otrava în elixir” (p. 114).

Francmasoneria, așa-zișii iluminați și conspiritualitatea

Învățătura MISA cuprinde o arie vastă de subiecte între care erotismul sacru este doar o componentă mică, dar vitală. Dintre subiectele abordate în cadrul MISA, cele legate de erotismul sacru nu sunt singurele care s-au dovedit a fi controversate. Un altul este discursul antimasonic, specific MISA și lui Bivolaru (care a scris mai multe prelegeri, cărți și articole pe această temă), având ca surse critica religioasă tradițională romano-catolică și ortodoxă la adresa francmasoneriei, precum și mărturiile contemporane ale unor foști francmasoni ostili (p. 28). Nu mai puțin controversate sunt teoriile despre extraterestri, poziția față de vaccinul anti-COVID și promovarea remediilor naturale și holistice pentru sănătate de către MISA. Subiectul vindecării ezoterice face obiectul unei lungi discuții în carte.

În această ordine de idei, Introvigne discută termenul „conspiritualitate”, derivat al cuvintelor „conspirație” și „spiritualitate”, introdus pentru prima dată de Charlotte Ward și David Voas în 2011. Introvigne susține că o minoritate considerabilă a populației occidentale

abordează probleme de sănătate într-un mod care implică criticarea științei moderne și care se orientează către spiritualitate, poate chiar spre „conspiritualitate” pentru alternative. Aceasta este o oglindă a contradicțiilor profunde din cultura noastră, care nu se rezolvă prin simpla ridiculare a „teoriilor conspirației” (p. 57).

Estetică radicală

Una dintre contribuțiile valoroase și originale ale studiului lui Introvigne asupra MISA (realizat împreună cu colegii săi PierLuigi Zoccatelli și Raffaella Di Marzio) este analiza acelei viziuni asupra lumii pe care o numește „estetică radicală”. El respinge explicit tratarea MISA și a practicilor sale de erotism sacru în termenii de „sectă deviantă”:

„Devianța”, însă, este o categorie care ne spune cum îi percep ceilalți pe membrii unei mișcări spirituale. Nu este un concept deosebit de util pentru a-i înțelege pe practicanții erotismului

sacru (p. 8).

Introvigne propune pentru a înțelege MISA și practicile sale de erotism sacru, categoria „esteticii radicale”, cadru mai util în construirea unei punți între cei care fac parte din mișcarea spirituală și îi înțeleg practicile, i.e., comunitatea „din interior” și cei care le privesc „din exterior”, încercând să înțeleagă ce înseamnă Mișcarea. În concluzia sa, Introvigne susține că estetica radicală ar putea oferi, de asemenea, cea mai bună explicație pentru toate criticile și scepticismul cu care MISA și simpatizanții ei s-au confruntat de-a lungul istoriei mișcării.

În carte, Introvigne îi invită pe cititori să situeze categoria esteticii radicale în premisele sale teoretice, prezentând procesul și perspectivele, „estetizarea”, așa cum este văzută de sociologi renumiți precum Simmel, Collins, Durkheim și Goffman. În anii 1960 a apărut o revoluție a „esteticii radicale”, care se bazează, în principal, pe trei surse: tradiții spirituale orientale, ezoterismul occidental și arta modernistă. Caracteristică acestei revoluții a fost „prăbușirea” granițelor dintre artă, religie, viața de zi cu zi și erotism. Și mai ales, această prăbușire a declanșat tensiuni în societate și contrațișcări reacționare cu un interes direct în menținerea granițelor.

Introvigne a realizat mai multe interviuri cu practicanții ai MISA despre experiențele lor din taberele de amploare și din ritualurile publice, precum și despre modul cum mișcarea le-a influențat viața de zi cu zi și practica de acasă. În studiul său, Introvigne concluzionează că ceea ce pentru unii reprezintă o problemă derivă adesea din „limitele nedefinite” atât de tipice esteticii radicale. Îl citez:

Putem privi anumite imagini de pe site-urile MISA și ne putem întreba dacă acestea sunt performanțe artistice, ritualuri spirituale sau celebrări ale trupului uman. Din punctul de vedere al MISA, ele sunt toate aceste aspecte la un loc, deoarece nu există nicio separare între viața de zi cu zi, artă și spiritualitate (p. 10).

Această fuziune apare a fi și puternică, și subversivă. Ea a provocat reacțiile mass-media, ale societății și ale politicii:

În cele din urmă, ceea ce am numit estetica radicală a MISA este ceea ce a scandalizat în moduri diferite anumite componente ale coaliției care s-a mobilizat împotriva ei. Chiar și în societățile pretins liberale, teoriile și practicile care neagă faptul că religia și societatea sunt domenii separate și proclamă că întâlnirile amoroase pot fi trăite ca erotism sacru și ca o formă de religie pare să depășească cu mult limitele toleranței proclamate oficial (p. 121).

Comentarii privind concluzia: „Cui îi este frică de erotismul sacru?”

Din punct de vedere istoric, multe grupuri etichetate drept „secte” au fost ținta criticilor, a luptelor juridice, a poveștilor scandaloase și a zvonurilor răspândite de tabloide. Mai ales combinația dintre erotism și spiritualitate s-a dovedit a fi un „cocktail puternic” în această privință. După cum afirmă Introvigne, „învățătorii spirituali care au proclamat virtuțile erotismului sacru au devenit rareori populari în fața presei, a poliției și a procurorilor” (p. 115).

Cu toate acestea, Introvigne susține că violența campaniilor împotriva MISA și a lui Gregorian Bivolaru, precum și forța reacției juridice în diferite țări, sunt oarecum fără

precedent și cu adevărat la scară internațională. De ce? Parțial, răspunsul a fost deja oferit mai sus, și anume:

în majoritatea societăților democratice, există un grad rezonabil de libertate religioasă și un grad mare de libertate sexuală, dar nu există o libertate reală de a combina erotismul cu religia (p. 117).

La toate acestea se adaugă situația specifică în care a luat naștere MISA, prezența birocrăților vechiului regim Ceaușescu care au supraviețuit căderii comunismului și au păstrat poziții de putere după 1989, devenind, printre altele, proprietarii celor mai mari mijloace de informare în masă din România. Biserica Ortodoxă a avut propriile motive pentru a se alătura campaniilor împotriva MISA și, în cele din urmă, acestea au căpătat dimensiuni internaționale atunci când militanții anti-secte români au început să coopereze (fără a se afilia formal) cu federația europeană anti-secte FECRIS, Federația Europeană a Centrelor de Cercetare și Informare asupra Cultelor și Sectelor, și cu rețeaua sa internațională anti-secte (p. 120). Aceasta a consolidat, potrivit lui Introvigne, „o alianță globală” împotriva MISA.

Pentru militanții anti-secte religioși, prezentarea erotismului ca parte a religiei reprezintă un scandal intolerabil. Pentru militanții anti-secte seculari, prăbușirea granițelor dintre religie, cultură, viața cotidiană și erotism este un păcat împotriva secularismului. Acestea se adună în fenomenul „esteticii radicale” care, în analiza lui Introvigne, este cel mai puternic factor de scandal în învățăturile și practicile MISA.

Cartea lui Massimo Introvigne, profundă și bogată, se adaugă numărului tot mai mare de studii dedicate conflictelor sociale care însoțesc noile mișcări religioase promovate de erotismul sacru prin învățăturile și prin practicile lor. În relativ puține pagini (124 în total), Introvigne oferă o prezentare și o înțelegere uimitor de complexe despre Mișcarea de Integrare Spirituală în Absolut, a istoriei și a doctrinei sale. Volumul reprezintă o referință obligatorie pentru cercetătorii interesați de „fenomenul” MISA și Gregorian Bivolaru; el aprofundează și lărgeste perspectiva noastră asupra erotismului sacru în condițiile în care acesta a devenit un test al funcționării democrațiilor moderne.